

Vesna Milovanović*
Zbigniew Paszek**

Prikaz knjige koja ima dušu „BELGRADE, THE OPEN CITY” Autor: Dragana Božinović, profesor komparativne književnosti

Knjiga počinje stihovima Dušana Radovića: „*Ko je imao sreće da se jutros probudi u Beogradu, može smatrati da je za danas dovoljno postigao u životu. Svako dalje insistiranje na još nečemu, bilo bi neskromno.*”

Autorica knjige navodi ove čuvene stihove, kako bi već na početku predočila čitaocima da se radi o gradu koji je poseban. Duško Radović, pesnik, pisac, novinar, aforističar i TV urednik, rođen je 29. novembra 1922. godine u Nišu. Bio je glavni urednik „Pionirskih novina“, urednik programa za decu Radio Beograda, urednik programa za decu Televizije Beograd, urednik lista „Poletarac“, novinar „Borbe“, a od 1975. godine bio je urednik Studija B. Umro je 16. avgusta 1984. godine u Beogradu.

Sa uređivačke tačke gledišta, knjiga je zaslužila izdvajanje. Sastoji se od pet, pažljivo odabranih glava:

I glava: *Intimna razglednica;*

II glava: *U šetnji kroz Beograd;*

III glava: *Srbija i Beograd;*

IV glava: *Kalendar izabranih dešavanja u gradu i institucije;*

V glava: *Moderan život u gradu.*

Knjiga takođe sadrži: *Adrese, Listu fotografija i Literaturu*. Izrađena je na nekonvencionalan način i izrazito se razlikuje od takvog tipa izdanja, koja se mogu naći na knjižarskom tržištu Srbije. Izdata je na engleskom jeziku, na taj način značajno obogaćujući izdavačku ponudu.

Već na prvi pogled knjiga se izdvaja od ostalih. Svojim prefinjenim izgledom i bogatim sadržajem sluti na otkrivanje najdubljih tajni koje vešto skriva grad Beograd. Prošarana stihovima i anegdotama, ona osvaja čitaoce. Sa jedne strane, ona prikazuje Beograd strancima ističući njegove znamenitosti i poznate ličnosti, tradiciju, duh i kulturu naroda, a sa druge pak prikazuje ga u nekom drugačijem svetlu onima koji su ga već upoznali.

Sveopštem utisku značajno su doprineli talenat i iskustvo autorke, kao i svih saradnika koji su učestvovali u pripremi ovog dela. Fotografije su izvanrednog kvaliteta, pažljivo i sa ukusom odabrane. Posebnu draž daje deo teksta o autorki – devojčici koja uživa u toplom naručju Beograda. Knjiga nas potpuno odvlači iz realnosti u bajkovit grad gde se dešavaju čuda, gde žive plemeniti ljudi i vlada harmonija. Provodi nas kroz istoriju i događaje koji su okarakterisali određene epohe, dok na nas ostavljaju utisak stare, crno-bele fotografije.

Ne možemo reći kome je ova knjiga namenjena – ni prvenstveno turistima, ni Beograđanima, ni mladima, ni starima – jednom rečju namenjena je svima i u njoj svako podjednako uživa. Pisao ju je srcem neko ko od detinjstva Beograd jako dobro poznaje i voli. Iako je stvaranje ovakvog dela sigurno bio težak zadatak, uvereni smo da ga je autorica sa lakoćom obavila, nadahnuta i inspirisana

---

* Mr Vesna Milovanović, doktorant Ekonomskog fakulteta u Kragujevcu, nastavno-naučni radnik Fakulteta za hotelijerstvo i turizam Vrnjačka Banja Univerziteta u Kragujevcu.

** Dr Zbigniew Paszek, počasni doktor Univerziteta u Kragujevcu, profesor Krakovske akademije „Andrej Frič Modževski”, Krakov, Poljska, zpaszek@afm.edu.pl.

lepotama Beograda, a istovremeno ispunjena ljubavlju prema tom gradu. Čari nekih fotografija, poput Hrama Svetog Save na Vračaru ili Narodne skupštine, ostavljaju nas bez daha.

Više puta smo se od srca nasmejali čitajući dijaloge ili šaljive stihove poznatih pesnika. Ono što prožima celu knjigu nisu samo činjenice, već i autorkine misli i osećanja. Dok čitamo, kao da čujemo umilan ženski glas koji nam priča o Beogradu, slikovito opisujući ulice, zgrade, enterijere i pejzaže. Saznajemo šta ljudi rade, kako provode vreme, kako se takmiče i zabavljaju. Autorka otkriva mesta koja pružaju inspiraciju umetnicima, a za ljubitelje sporta je izdvojila najzanimljivija sportska dešavanja. Ni mladi neće ostati ravnodušni – za njih su posebno istaknuta mesta za izlaske i lep provod, a za zaljubljene – niz mirnih i romantičnih kutaka za uživanje sa voljenom osobom.

Autorka nas upoznaje sa srpskom istorijom, pismom, religijom, arhitekturom, najvažnijim datumima, događajima, dešavanjima, institucijama i organima vlasti, pružajući potpunu informaciju o Beogradu, a u nekom smislu i o Srbiji uopšte. Ti podaci nam daju jednu stabilnu osnovu za formiranje slike o Beogradu, dok ostali podaci služe kao fini detalji koji ukrašavaju tu sliku.

Knjiga u čitaocu budi osećaj topline i neumoljivu želju da upozna Beograd i uživo oseti sve njegove draži. Oni koji su imali prilike da budu u Beogradu i osete bar deo onoga o čemu autorka piše, čitajući ovu knjigu zavoleće ga još više. Uvereni smo da će svaki čitalac, baš kao i mi, biti očaran ovim delom. Kvalitet je uočljiv kako u pogledu izbora tema, tako i u samom načinu pisanja i odabiru fotografija. Autorki, Dragani Božinović, kao i svim saradnicima na projektu stvaranja knjige “Belgrade, the open city” čestitamo na izvanrednom i uspešnom radu.

Vredi podsetiti da je autorka ove knjige, Dragana Božinović, urednik vodiča „Krakov, kraljevski grad”, autora Zbigniewa Paszeka i Predraga Jovanovića Gavrilovića, prvog vodiča izdatog u Poljskoj na srpskom jeziku od strane Instituta za ekonomiku i finansije u Beogradu i Krakovske akademije „Andrej Frič Modževski”.